

družstva, aby tedy vykonatelnost nároku žalobcova v tomto směru byla učiněna závislou na tom, že žalobce prokáže onu skutečnost souhlasu představenstva ve smyslu § 7 ex. ř. Tato otázka svolení představenstva se netýká již smluvní povinnosti žalované, nýbrž je věcí žalobcovou, aby si je opatřil, by mohl býti zase řádným členem družstva s právy užívati bytu mu přiděleného. Zajisté by nebylo ani účelné, aby žalobce svolení to si opatřil již před sporem proti žalované, jež dobrovolně nechtěla dodržeti tvrzený závazek, a aby tak vyvolával u družstva rozhodnutí, když neměl předem soudní rozhodnutí o tom, že žalovaná je povinna splniti smluvní závazek. Dovolací soud, vycházející z těchto úvah, má za to, že právní posouzení odvolacího soudu v této otázce bylo právně mylné. Než dovolací soud nemohl ve věci samé rozhodnouti, poněvadž odvolací soud se nevypořádal s výtkami odvolání žalované, uvedenými pod důvody nesprávného oceňování důkazů a rozporu se spisy, jimiž bylo napadeno zjištění prvního soudu o tvrzené úmluvě na vydání podílů po době čtyř let a uvolnění bytu.

Čís. 15752.

Útraty sporu o uznání otcovství a o výživné jsou příslušenstvím výživného a lze i pro ně nastupovati žalobou podle § 2 vyživ. zákona č. 4/1931 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1937, Rv I 1963/36.)

Žalobce, opíraje žalobu o předpis § 2 vyživ. zákona č. 4/1931 Sb. z. a n. domáhá se na žalovaném jako otci svého nemanželského dítěte mimo jiné i náhrady útrat, jež mu byly přisouzeny v paternitním sporu proti synovi žalovaného. První soud v této části žalobu zamítl. Odvolací soud jí vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Žalovaný zastává názor, že útraty nejsou pohledávkou výživného a že se proto na ně nevztahuje § 2 vyživ. zák. č. 4/1931 Sb. z. a n., avšak výhody, jež poskytuje zákon vymáhajícímu věřiteli při exekuci na služební platy pro pohledávku výživného, se vztahují i na útraty sporu o výživné jako příslušenství vyživovací pohledávky. Je ovšem pravda, že žaloba o výživné byla v souzeném případě spojena se žalobou o uznání otcovství, to však na věci nic nemění, neboť otcovství k nemanželskému dítěti jest nutným předpokladem vyživovací povinnosti otce, bez něhož nelze žalovati na placení výživného. Hlavním účelem paternitního sporu jest donutiti nemanželského otce, aby platil výživné, a jsou proto útraty paternitního sporu příslušenstvím vysouzeného výživného.

Čís. 15753.

Peněžní ústav, pro nějž bylo nařízeno příročí podle zákona č. 240/1924 Sb. z. a n., nelze po dobu příročí žalovati o vydání odevzdané mu vkladní knížky podle jejího stavu z doby před nařízením příročí, totiž

o opětné uložení částek, které z ní byly vybrány před počátkem účinnosti příročí.

Pohledávka na zaplacení částky, která byla uložena na vkladní knížku, jež byla osobou, již byla vkladní knížka odevzdána, bezprávně vybrána, vzniká již bezprávným vybráním oné částky; pro vznik pohledávky nerozhoduje, kdy se vlastník vkladní knížky o tom dověděl.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1937, Rv I 2529/36.)

Žalobkyně přednesla, že na jaře 1930 dala žalované bance do úschovy vkladní knížky, jež žalovaná v dubnu až červnu 1930 bez vědomí a souhlasu žalobkyně nuceně realizovala, uhradivši si tím jednak svůj dluh u banky, jednak opatřivši si tak úvěr. Žalované bylo dne 2. října 1931 povoleno příročí podle zák. č. 240/1924 Sb. z. a n. Vkladní knížky, o něž jde, jsou nyní u Č banky, která je ochotna dáti je znovu do oběhu, budou-li na ně vloženy částky, jež z nich byly vybrány. Proti žalobě na vydání dotčených vkladních knížek s původními vklady před realizací po případě na zaplacení valuty, jež na nich byla před realizací uložena, namítla žalovaná banka mimo jiné nepřipustnost žaloby, hledíc k zákonu č. 240/1924 Sb. z. a n. Prvý soud uznal podle žaloby, pokud se týkala alternativního žádání peněžité částky, o d v o l a c í s o u d žalobu odmítl, maje za to, že pohledávka ta podléhá příroční a nelze ji zatím uplatnit, jinak odvolání nevyhověl.

Nejvyšší soud zamítl žalobu pro tentokráte v části, týkající se vydání knížek, a nevyhověl rekursu do odmítnutí žaloby o zaplacení valuty.

D ů v o d y :

Důvodná jest výtka odvolání, že pohledávka, aby byly vydány žalující straně vkladní knížky, znějící na částky 161.107 Kč 70 h a 21.280 Kč 25 h, podle stavu 1. května 1930, podléhá příročí ve smyslu zákona č. 240/1924 Sb. z. a n. Tento nárok — ať se opírá o povinnost stanovenou v § 961 obč. zák., či o uplatnění vlastnického práva k vkladním knížkám — náležel by v konkursu do třetí třídy ve smyslu § 56 konk. ř., protože předpis § 47 konk. ř. tu neplatí. Vylučovací nárok ve smyslu posléze uvedeného zákonného ustanovení je odůvodněn pouze tehdy, jde-li o nárok na vydání věci ve stavu, v kterém byla z době počátku účinnosti konkursu po případě v době počátku účinnosti příročí. Žalobní nárok na vydání dotčených dvou vkladních knížek podle stavu ze dne 1. května 1930 není takovým nárokem, ježto vpravdě jde o restituci stavu, který již neexistoval v době počátku účinnosti příročí, tudíž vpravdě o to, aby byly vkladní knížky vráceny po opětném uložení částek, které z nich byly vybrány před počátkem účinnosti příročí. Toto plnění nelze podřadit pod ustanovení § 47 konk. ř. Nemůže býti řeči ani o aplikaci druhého odstavce tohoto paragrafu, ježto se výběr ze dvou vkladních knížek stal před účinností příročí. Poněvadž není sporu o tom, že příročí nařízené pro žalovanou stranu trvalo v době podání žaloby

a v době vynesení rozsudku prvního soudu, bylo žalobu pro tentokráte zamítnouti ve smyslu ustanovení druhého odstavce § 5 zákona č. 240/1924 Sb. z. a n.

Již z těchto důvodů plyne, že i alternativní žalobní pohledávka na zaplacení částky 192.566 Kč 40 h s přísl. podléhá příročí. Jest pouze dodati, že nezáleží na tom, kdy se dověděla žalobkyně o bezprávném výběru ze dvou vkladních knížek, pohledávka ta, je-li po právu, vznikla beze zřetele na tuto skutečnost již bezprávným výběrem, tudíž před účinností příročí. Odvolací soud proto právem vyslovil, že tato pohledávka podléhá příročí a že nelze ji proto za příročí uplatňovati. Pozornosti nejvyššího soudu neušlo, že výrok rozhodnutí odvolacího soudu po této stránce není vhodně upraven. Ježto však nejde o zmatečnost — zejména ne o nepřipustnost pořadu práva — nebyl rozsudek soudu první stolice po této stránce spolu s řízením na ně se vztahujícím zrušen, nýbrž jen změněn a žaloba v této části pro tentokráte zamítnuta. Vada, jež se týká nesprávné aplikace pravidel normálního práva, aniž by byla zmatečností podle § 477 c. ř. s., není v rekursu uplatňována a proto neskýtá vhodný podklad k tomu, aby rozhodnutí soudu druhé stolice, vadné pouze po stránce formální, bylo změněno aneb zrušeno.

Čís. 15754.

Zanikla-li směnečná pohledávka proti vyrovnacímu dlužníku nuceným vyrovnáním a zaplacením vyrovnací kvoty, neoživne tím, že ji vyrovnací dlužník po pravoplatném vyrovnání uznal bez směnečné formy. Trvá-li směnečný závazek proti spoludlužníkům, nemůže se vyrovnací dlužník, jehož směnečný dluh takto zanikl, domáhati vrácení směnky, nýbrž jest oprávněn jen, aby jeho plnění bylo na směnce vyznačeno.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1937, Rv I 426/35.)

Žalovaný zapůjčil v roce 1925 žalobci 65.400 Kč. Žalobce odevzdal na to žalovanému 5 směnek, podepsaných jím jako akceptantem, Dr. Josefem O-em jako výstavcem a žirantem. Tyto směnky žalovaný téhož roku zažaloval. Spor byl dne 7. prosince 1925 skončen smírem, jímž se žalobce zavázal zaplatiti pohledávku ve čtvrtletních splátkách po 5.000 Kč. Dne 28. července 1926 byl o jmění žalobce zahájen konkurs, který byl ukončen nuceným vyrovnáním 1. října 1927, podle něhož žalobce byl povinen zaplatiti věřitelům třetí třídy 10% kvotu ve dvou splátkách, a to 5% v šesti měsících a 5% v jednom roce po pravoplatném zrušení konkursu s půlročním respirem. Nucené vyrovnání nabylo moci práva. Po přijetí vyrovnání bylo zaplaceno žalobcem žalovanému celkem 6.500 Kč. Žalovaný pak kompensoval pohledávku žalobcovu ve výši 364 S 8 g a připsal částku tu žalobci k dobru. Žalobce tvrdí sporně, že v době zahájení konkursu činila pohledávka původních 65.400 Kč již pouze 62.646.76 Kč, takže 10% kvota činí 6.264 Kč 67 h, že zaplacením částky 6.500 Kč byla tato 10% kvota vyrovnána a že